

คณาสังเคราะห์

ที่ นร ๐๕๐๖/๕๕๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๑๐๐

๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง แผนนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวล

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทด ๐๒๐๗.๓/๑๓๘๓
ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๓

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๐๖.๓/๕๖๗๕
ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ด่วนที่สุด ที่ พม ๐๒๐๗/๕๑๕๕ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๓
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๐๕๑๐/๓๒๖๑
ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๕/๔๖๖๑
ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๓
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๘/๒๑๕๒
ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓
๖. สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๐๕.๐๕.๑/๑๒๓๙
ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๓
๗. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๑๔/๒๕๖
ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๓
๘. สำเนาหนังสือกระทรวงวัฒนธรรม ด่วนที่สุด ที่ วธ ๐๒๐๕/๑๓๙๒
ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๓

ตามที่ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง แผนนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวล
ไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงบประมาณ
ได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ส่วนความเห็นของกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้รับภายหลังจากที่
คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่องนี้ไปแล้ว และกระทรวงวัฒนธรรมได้เสนอขอทบทวนมาตรการระยะยาว
โดยขอยกเลิกมาตรการการจัดตั้งกองทุนเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้ชุมชน ความละเอียดปรากฏ
ตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

/คณะรัฐมนตรี ...

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ ลงมติเห็นชอบหลักการ “แนวนโยบายการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวเล” และมอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนดังกล่าวไปเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป โดยให้การบูรณาการวัดผลกระทบและการแก้ไขที่เชื่อมโยงกับความมั่นคงและระบบเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานประมาณ รวมทั้งความเห็นของคณะรัฐมนตรีไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย ดังนี้

๑. การจัดทำโฉนดชุมชนสำหรับกลุ่มชาวเล อาจมีปัญหาเกี่ยวกับเอกสารสิทธิ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่เป็นเขตอุทยานและป่าชายเลน ดังนั้น กระทรวงวัฒนธรรมจึงควรพิจารณา กำหนดแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจนเหมาะสมร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

๒. การแก้ไขปัญหาสัญชาติสำหรับกลุ่มชาวเลที่ไม่มีบัตรประชาชน ให้กระทรวงวัฒนธรรมนำเรื่องนี้เสนอสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อพิจารณาในสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อไป

จึงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชัย สวัสดิ์สาส์)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๘๑๔๙

www.cabinet.thaigov.go.th

Nm53-6-27/สุวิดา

พอ.สวค. ๙๑๑ ส.ย. ๒๕๕๓
พช. ๐๐/๒๕๕๓
พอ.กค. ๐๐/๒๕๕๓
พช. ๐๐/๒๕๕๓
ผู้พิมพ์ ๐๐/๒๕๕๓

ค่าน้ำดื่ม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมป่าไม้ สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า โทร. ๐-๒๕๖๑ ๔๒๕๒ - ๓ พ.ย. ๕๗๖๖

ที่ ทส ๑๒๐๑.๓(ย.๕) 6109

วันที่ 31 มีนาคม

เรื่อง ข้อเรียกร้องของขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (ขปส.)

เรียน รองอธิบดีกรมป่าไม้ทุกท่าน

ผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้ทุกท่าน

ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก

ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑-๑๓

ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทุกสาขา

ผู้อำนวยการสำนักงานความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน

ส่วนอำนวยการ
เลขที่ 842
วันที่ 4 เดือน มี.ย. 2554
ที่ 1

ศูนย์บริการประชาชนกรมป่าไม้
เลขรับ 429
วันที่ 11 มี.ย. 2554
เวลา 16.50 น.

กรมป่าไม้ ขอส่งสำเนาหนังสือกลุ่มภารกิจด้านอำนวยการ/สป.ทส. ค่าน้ำดื่ม ที่ ทส ๐๒๐๑.๖๑/๑๘ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เรื่อง ข้อเรียกร้องของขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (ขปส.) พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑ ชุด ๑๑ แผ่น มาเรียนเพื่อพิจารณาดำเนินการตามปัญหาที่ราษฎรเนติว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) ท้ายหนังสือดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ความว่า "ดำเนินการตามระเบียบและกฎหมายต่อไป , ให้เร่งรัดโครงการต่าง ๆ ที่จะแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินกับป่าไม้ "ให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด" ทั้งนี้ให้รายงานผลการดำเนินงานให้กรมป่าไม้ทราบทุกระยะ

(นายเจริญชัย ประสุวรรณ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมป่าไม้

ฝ่ายบริหาร

- เรียบ

11/10/54

(นายชนวนวรรณ พงษ์เกิด)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

รักษาการหัวหน้าศูนย์บริการประชาชนกรมป่าไม้

ส่ง ฝ่ายบริหารทั่วไป

ทส
๑๓
25.4.54

ทส
๑๓
๒๗/4/54

(นางสาวสมใจดี หวังดีเล็ก)

ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ

จตบ
๒๖๐๕
๓/๔/๕๔

๒๖๗
๒๖๗๒
19-4-54

ความหลุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มภารกิจด้านอำนวยการ / สป.ทส. โทร. ๐ ๒๒๓๘ ๘๕๕๗-๖๐

ที่ ทส ๐๒๐๑.๖๑/ ๑

วันที่ ๒๒

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอร้องการร้องขอขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (ขปส.)

มีที่: ๒๒๓๘ ๘๕๕๗-๖๐/ ๑

ห้อง รร.ทส.

วันที่ ๒๒ ก.พ.

เวลา ๑๑.๕๖

ห้อง ๒๒๓๘ ๘๕๕๗-๖๐

วันที่ ๒๒ ก.พ. ๒๕๕๔

เวลา ๑๑.๕๖

เวลา ๑๑.๕๖

สำนักงานปลัดกระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คดีหมายเลขคดีและสิ่งแวดล้อม ๔๐๔

วันที่ ๒๒ ก.พ. ๒๕๕๔

เวลา ๑๑.๕๖

เรื่องเดิม

ขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (ขปส.) ได้นำมวลชน จำนวนประมาณ ๓๐๐ คน มาชุมนุม

หน้ากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อยื่นหนังสือ ที่ ขปส.พิเศษ/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๑.กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอให้ดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล ขอให้ ทส. ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ยุติการดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญาในกรณีที่ราษฎรอยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่เดิม

จนกว่าการแก้ไขปัญหาลงมือแล้วเสร็จ เพื่อให้เป็นไปตามกรอบหลักการแก้ไขปัญหของ ขปส. ซึ่ง นรม. ได้รับเป็น

หลักการแล้ว เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

(๒) ให้ ทส. สนองนโยบายของรัฐบาล เรื่อง โฉนดชุมชน โดยเร่งรัดส่งมอบพื้นที่ซึ่งผ่านการ

อนุมัติของคณะกรรมการประสานงานเพื่อจัดให้มีโฉนดชุมชน (ปจช.) ให้แก่ชุมชนเพื่อดำเนินการตามระเบียบ

ต่อไป

(๓) ให้สำรวจและกั้นพื้นที่อุทยานฯ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และป่าสงวน ที่ทับซ้อนที่ดินทำกินของ

ราษฎร เพื่อให้ราษฎรสามารถอยู่อาศัย ทำกิน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และดำรงชีวิตอย่างปกติสุขในพื้นที่

โดย ขปส. ขอทราบผลการดำเนินงานตามข้อเรียกร้องดังกล่าว ในวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ (เอกสาร ๑)

ข้อเท็จจริง

สป.ทส. ได้เสนอให้ ขปส. จัดตัวแทนเพื่อเข้าร่วมประชุมกับผู้แทน ทส. (เอกสาร ๒) ในวันที่

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ณ ห้อง ๓๐๒ อาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีรอง ปกท.ทส.

(นายสุรพล ปิตตานี) เป็นประธาน ซึ่ง ขปส. ได้แจ้งข้อเรียกร้องเพิ่มเติม โดยขอให้ นำเรียน รร.ทส. เพื่อโปรด

ทราบและพิจารณาดำเนินการตามข้อเรียกร้องเรียนของ ขปส. ภายในวันจันทร์ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ต่อไป ดังนี้

(๑) ให้ชะลอการดำเนินคดีทางอาญาและทางแพ่ง (ข้อหาโลกร้อน) กับเกษตรกร เนื่องจาก

ปจช. ได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ ให้ชุมชนในพื้นที่ดังกล่าว ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อจัดให้มีโฉนด

ชุมชน และได้เสนอให้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงไม่ให้ดำเนินคดีกับชาวบ้าน

(๒) ให้ อ.อ.ป. ถอนการบังคับคดีกับราษฎร จำนวน ๓๑ คน ที่ศาลชั้นต้นได้พิพากษา เมื่อ

วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๓ ให้ออกจากพื้นที่ป่าคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ และรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง

รวมถึงต้นไม้ (เอกสาร ๓)

(๓) ให้กั้นเขตพื้นที่ในจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน (ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และตรัง)

ออกจากเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล ให้เป็นเขตที่อยู่อาศัยของชาวเล ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่

๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ เรื่อง แนวนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวเล ว่า กระทรวงวัฒนธรรมควรพิจารณากำหนด

แนวทางการจัดทำโฉนดชุมชนสำหรับกลุ่มชาวเลในพื้นที่ที่เป็นเขตอุทยานและป่าชายเลน ร่วมกับ ทส. และ

หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (เอกสาร ๔)

(๔) ให้คืนของกลาง...

ที่ ขปส.พิเศษ / 2554

21 กุมภาพันธ์ 2554

เรื่อง ขอให้ดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล

เรียน ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

อ้างถึง 1.สำเนาเอกสารคำแถลงนโยบายรัฐบาลต่อรัฐสภา วันที่ 30 ธันวาคม 2551

2.ผลการเจรจาระหว่างนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (นายกรัฐมนตรี) กับขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554

ด้วยทางขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม(ขปส.) อันประกอบด้วยกลุ่มคนจน 4 เครือข่าย 3 กรณีปัญหาได้แก่ เครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย เครือข่ายชุมชนเพื่อปฏิรูปสังคมและการเมือง สหประชาคนจน กรณีข้อพิพาทภูมิลำเนา เครือข่ายสลัม 4 ภาค ชมรมประมงพื้นบ้านจังหวัดตรัง กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี และกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากโรงไฟฟ้าชีวมวลและคัดค้านโรงงานไฟฟ้าถ่านหินเคอเลีย ซึ่งทั้งหมดได้รับเดือดร้อนจากกรณีปัญหาพิพาทระหว่างราษฎรกับหน่วยงานในความรับผิดชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งถูกฟ้องร้องดำเนินคดีทางอาญา การขับไล่ออกจากพื้นที่ ทำลายทรัพย์สิน ถูกจำคุก พร้อมทั้งถูกดำเนินคดีทางแพ่งเรียกค่าเสียหายอย่างไม่เป็นธรรม

ทั้งนี้ กระบวนการแก้ไขปัญหาคือผ่านมา กระบวนการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่สามารถ
ดำเนินการแก้ไขปัญหาคือพิพาทระหว่างราษฎรกับหน่วยงานในความร่วมมือกันได้ จึงทำให้ปัญหาค้าง
อยู่และทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ

ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาคือพิพาทได้ข้อยุติและเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลรวมทั้ง
ผลการเจรจาระหว่างนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (นายกรัฐมนตรี) กับชนวนประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม
เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554 เครือข่าย ขปส.จึงเรียกร้องให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ยุติการดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญาในกรณีราษฎรอยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่เดิม
จนกว่าการแก้ไขปัญหาคือแล้วเสร็จทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามกรอบหลักการแนวทางการแก้ไข
ปัญหาของ ขปส.ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้รับเป็นหลักการแล้วเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554
2. ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสนองนโยบายของรัฐบาลในเรื่องโฉนดชุมชน
โดยเร่งรัดส่งมอบพื้นที่ ซึ่งผ่านการอนุมัติของคณะกรรมการประสานงานเพื่อจัดให้มีโฉนด
ชุมชน(ปชช.) ให้แก่ชุมชนเพื่อดำเนินการตามระเบียบต่อไป
3. ให้สำรวจและกันพื้นที่อุทยานฯ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และป่าสงวน ที่ทับซ้อนกับที่ดินทำกิน
ของราษฎร เพื่อให้ราษฎรสามารถอยู่อาศัย ทำกิน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และดำรงชีวิต
อย่างปกติสุขในพื้นที่

จึงเรียนมาเพื่อทราบโปรดพิจารณาดำเนินการ โดย ขปส.จะติดตามผลการดำเนินงานตาม
ข้อเรียกร้องอย่างใกล้ชิดและจะเดินทางมาขอทราบคำตอบในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2554

ขอแสดงความนับถือ

นาย อดิศักดิ์

นาย อดิศักดิ์

นายวิชาญ ชื่นใจดี

ศิริกรก งามรัตนาว

นาง อลิษา สุขชัย

ชัชวาล งามรัตนาว

นาง ปิ่น อภิชาติ

วิมล งามรัตนาว

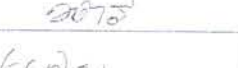
นาย อนุช งามรัตนาว

นิตย งามรัตนาว

นาย อนุช งามรัตนาว

นิตย งามรัตนาว

ขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม(ขปส.)

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	เบอร์โทรศัพท์
1	นาย พงษ์ภักดิ์ ธีระพงษ์	รองนายก อบจ. นนทบุรี		0845021234
2	นางสาว นงนุช ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		0899950123
3	นาย ไพฑูรย์ สรรพสิทธิ์	นายก อบจ. นนทบุรี		
4	นาย สันติ ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		089-188111
5	นาย สันติ ธีระพงษ์ วัฒนชัย	นายก อบจ. นนทบุรี		084-844409
6	นาย สันติ ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		087-4885
7	นาย ไพฑูรย์ สรรพสิทธิ์	นายก อบจ. นนทบุรี		081-697651
8	นาย สันติ ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		081-881321
9	นาย สันติ ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		084-8519
10	นาย สันติ ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		080-0753
11	นาย สันติ ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		
12	นาย สันติ ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		
13	นาย สันติ ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		
14	นาย สันติ ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		
15	นาย สันติ ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		
16	นาย สันติ ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		081-872985
17	นาย สันติ ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		
18	นาย สันติ ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		
19	นาย สันติ ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		080617849
20	นาย สันติ ธีระพงษ์	นายก อบจ. นนทบุรี		085 62131
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				

หิมปฏิบัติงานเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย

ขณะที่โฉนดชุมชนฉบับแรกของประเทศ โดยรัฐบาลที่มาโดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะถูกส่งมอบให้กับชาวบ้านสหกรณ์การเกษตรที่ดินคลองโยง ในวันที่ 12 ก.พ.นี้ แต่ในอีกหลายพื้นที่ของประเทศก็ยังประสบกับปัญหาเกษตรกรรุกเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ไม่ว่าที่ดินรกร้างว่างเปล่าของเอกชน ที่เขตป่าที่อยู่ในความดูแลของรัฐ หรือที่ดินที่ถูกประกาศเขตพื้นที่รัฐทับซ้อนกับที่ดินทำกินของชาวบ้าน

กรณีสวนป่าคอนสาร อ.คอนสาร จ.ชัยภูมิ คือ อีกหนึ่งรูปธรรมปัญหาพื้นที่พิพาทของชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่รัฐที่สะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดในสาระสำคัญของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวไม่เข้าเงื่อนไขการครอบครองมาก่อน 3 ปี แม้จากประวัติศาสตร์การบุกเบิกถือครองทำประโยชน์ในที่ดินชาวบ้านจะมีความชอบธรรมที่จะมีที่ดินทำกิน หลังจากต้องสูญเสียที่ดินมาเป็นเวลานานกว่า 32 ปี แต่จากการดำเนินการของรัฐที่ผ่านมาก็ยังไม่สามารถนำเอาที่ดินซึ่งหมดอายุ สัมปทานมาจัดให้แก่ชาวบ้านที่ยากจนได้

นอกจากนี้ที่ผ่านมืองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เจ้าของพื้นที่สวนป่าคอนสาร ยังได้ใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเป็นเครื่องมือเพื่อบังคับให้ชาวบ้านออกจากพื้นที่โดยการฟ้องขับไล่ชาวบ้านจำนวน 31 คน และให้เรือถอนสิ่งปลูกสร้างรวมถึงต้นไม้ อีกทั้งได้ขอคุ้มครองชั่วคราว ห้ามไม่ให้ขยายพื้นที่ครอบครองออกจากพื้นที่เดิม และห้ามไม่ให้เพาะปลูกเพิ่มเติม

คดีดังกล่าวศาลได้ออกหมายการบังคับคดีให้ชาวบ้านออกจากพื้นที่ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ซึ่งทางนายฝ่ายชาวบ้านได้ยื่นคำร้องขอการบังคับคดีและศาลจะมีคำพิพากษาในวันที่ 16 ก.พ.2554 นี้

“ชุมชนป่อแก้ว” การยึดถือโดยผู้สูญเสียที่ดิน

นับเนื่องจากเมื่อปี 2521 ที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เข้าไปดำเนินโครงการปลูกสร้างสวนป่าคอนสาร เพื่อปลูกยูคาลิปตัส และให้สัมปทานทำไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติภูผาผ่องหมาน ซึ่งครอบคลุมเนื้อที่ทั้งหมด 4,401 ไร่ ของ จ.ชัยภูมิ ชาวบ้านหลายครอบครัวต้องอพยพออกจากพื้นที่เดิม บ้างไปอาศัยอยู่กับญาติ และบางครอบครัวต้องกลายเป็นแรงงานรับจ้างเพราะไม่มีที่ดินหลงเหลืออยู่เลย

การปลูกสร้างสวนป่าคอนสารสร้างปัญหาใหญ่ให้ชาวบ้าน ต.ทุ่งพระ เนื่องจากมีการใช้พื้นที่เกินพื้นที่จริงที่วางไว้ และรุกล้ำเข้ามาในพื้นที่ทำกิน-ที่อยู่อาศัยของชาวบ้าน ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตเกษตรกร และนำมาสู่ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่

ชาวบ้านผู้เสียหายกลุ่มหลักๆ ได้แก่ กลุ่มที่ถูกขับไล่ออกจากพื้นที่จนกลายเป็นกลุ่มคนไร้ที่ดินทำกิน ด้วยวิธีการบังคับ ช่มชู้ คุกคาม จับกุม ดำเนินคดี ตั้งข้อหาเกินความจริงใส่ร้ายชาวบ้านด้วยการเอาระเบิดมาฝังไว้ในพื้นที่

กับอีกกลุ่มหนึ่งที่ตกอยู่ในภาวะต้องจ่ายอสมศรเป็นสมาชิกหมู่บ้าน ป่าไม้จำนวน 130 ครอบครัว ซึ่งปัจจุบัน อ.อ.ป.ยังไม่ได้จัดสรรที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินให้กับสมาชิกกลุ่มนี้ตาม ที่สัญญาไว้ ประกอบกับบางครอบครัว ได้เริ่มแยกเพิ่มขึ้น ซึ่งก็ยังไม่วางแผนหาที่ดินทำกินได้จากที่ไหน

"ชุมชนบ่อแก้ว" จึงได้ถูกก่อตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2552 จากการรวมตัวขอชาวบ้านผู้ประสบปัญหาสูญเสียที่ดินมาเป็นเวลานานกว่า 32 ปี ที่ได้เข้ายื่นหลักฐานในพื้นที่บริเวณสวนป่าคอนสาร ซึ่งอยู่ในการดูแลขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) ด.ทุ่งพระ อ.คอนสาร จ.ชัยภูมิเพื่อเรียกร้องให้ได้ทำกินในพื้นที่ทำกินเดิมของตนเอง

ทั้งนี้ ก่อนมาเป็นชุมชนบ่อแก้วในปัจจุบัน ชาวบ้านใน ด.ทุ่งพระ อยู่อาศัยกันเป็นชุมชนประกอบด้วย บ้านน้อย ภูซาง บ้านหัวปลวกแหลม บ้านทุ่งพระ บ้านโนนหัวนา บ้านห้วยไผ่ โดยยืนยันได้จากหลักฐานสิทธิการถือครองที่ดิน สค.1 ที่ออกเมื่อปี พ.ศ.2486

การต่อสู้อันยาวนานของชุมชน

ก่อนหน้านี้นักชาวบ้าน ด.ทุ่งพระได้รวมตัวกันคัดค้าน อ.อ.ป.ตั้งแต่เริ่มเข้ามาดำเนินโครงการ และเรียกร้องให้ยกเลิกการปลูกสร้างสวนป่าคอนสารและคืนสิทธิในที่ดินทำกินให้ กับชาวบ้านผู้เดือดร้อน แต่ อ.อ.ป.ก็ยังคงเข้าดำเนินโครงการมาจนถึงปัจจุบัน

ในปี พ.ศ.2547-2548 ผู้เดือดร้อนจากที่ดินทำกินกรณีสวนป่าคอนสาร เริ่มชุมนุมเรียกร้องให้มีกลไกการแก้ไขปัญหาร่วม โดยร้องค้ำประกันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ประชาคมตำบลทุ่งพระ นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด รวมถึงการเรียกร้องผ่านองค์กรอิสระ ยาคี คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะทำงานที่แต่งตั้งเมื่อวันที่ 7 ก.ค.2548 โดยผู้ว่าราชการจังหวัด และหัวหน้าสวนป่าคอนสารเป็นประธาน คณะทำงาน ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า ชาวบ้านจำนวน 277 ราย ได้รับผลกระทบจากการปลูกสร้างสวนป่าจริง โดยวิธีให้ยกเลิกสวนป่าคอนสารและนำพื้นที่ที่จัดสรรให้กับชาวบ้าน

ต่อมาจึงมีความชัดเจนมากขึ้นเมื่อ ประชาคมตำบลทุ่งพระจากทุกหมู่บ้าน ตอกย้ำมติเดิมให้ยกเลิกสวนป่าคอนสารและให้นำที่ดินจำนวน 1,500 ไร่มาจัดสรรให้ชาวบ้านเข้าไปใช้ประโยชน์ได้

แต่คำตอบที่ชัดเจนเหล่านี้ก็ไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้เนื่องจากอ้างว่า เรื่องนี้ต้องมีแนวทางการแก้ไขปัญหในระดับนโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและนายกรัฐมนตรีเท่านั้น

24 มี.ค.2552 เครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย (คปท.) คณะกรรมการอำนวยการเพื่อแก้ไขปัญหาของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินฯ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้มีกระบวนการแก้ไขปัญหากรณีปัญหาที่ดินป่าไม้จนถึงปัจจุบันไปจำนวนทั้งหมด 8 ครั้ง และได้ลงพื้นที่ดูข้อเท็จจริงที่สวนป่าคอนสาร จำนวน 4 ครั้ง แต่ก็ดูเหมือนว่า ยังไม่มีแนวทางหรือกระบวนการที่จะทำให้ชาวบ้านเข้าไปทำกิน ในพื้นที่พิพาทได้

ตลอดระยะเวลา 32 ปีที่ผ่านมาผู้ได้รับผลกระทบจากการปลูกสร้างสวนป่าคอนสารทับที่ดินทำกิน ที่ได้สูญเสียที่ดินไป และยังไม่มีความมั่นใจว่าจะได้ที่ดินกลับคืนมาเมื่อไหร่

“โฉนดชุมชน” แนวทางที่ยังรอคำตอบ เมื่อชาวบ้านยังโดนคดี

วันที่ 17 ก.ค.2552 ผู้เดือดร้อนจากสวนป่าคอนสารจำนวน 169 ครอบครัวได้เข้าไปปักหลักรอคำตอบจาก อบ.ค.น.ป.ร.ม.ค.ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยผู้เดือดร้อนได้ยื่นข้อเรียกร้องขอให้ อบ.ค.น.ป.ร.ม.ค. และให้น้ำที่ดื่มมาจัดสรรให้ชาวบ้านในรูปแบบ “โฉนดชุมชน” ประกอบกับในระหว่างการแก้ไขปัญหาก็ให้ชาวบ้านสามารถเข้าไปทำประโยชน์ในพื้นที่ ได้จำนวน 1,500 ไร่ ตามมติประชาคมทุ่งพระ (29 ธ.ค.2551)

ปรากฏว่าในเดือนถัดมา เมื่อวันที่ 27 ส.ค.2552 องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) ได้ฟ้องขับไล่ชาวบ้านผู้เดือดร้อนจำนวน 31 คนให้ออกจากพื้นที่ และได้ขอคุ้มครองชั่วคราว ห้ามไม่ให้ขยายพื้นที่ครอบครองออกจากพื้นที่เดิม ไม่ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น และห้ามขัดขวางโจทก์ในการเข้าตรวจสอบพื้นที่พิพาท

ตลอดระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา อ.อ.ป.ได้ใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเป็นเครื่องมือบีบบังคับให้ชาวบ้านออกจากพื้นที่ โดยเมื่อวันที่ 28 เม.ย.2553 ศาลได้พิพากษาให้ชาวบ้าน 31 คนออกจากพื้นที่และให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างรวมถึงต้นไม้ และเมื่อวันที่ 17 ส.ค.2553 ศาลได้ออกหมายการบังคับคดีให้ชาวบ้านออกจากพื้นที่ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ซึ่งทางทนายฝ่ายชาวบ้านได้ยื่นคำร้องขอการบังคับคดีและศาลจะมีคำพิพากษาในวันที่ 16 ก.พ.2554 นี้

การดำเนินคดีกับชาวบ้าน นอกจากจะชี้ให้เห็นว่า อ.อ.ป.ไม่ยอมรับต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลชุดปัจจุบัน ยังพิสูจน์ว่าปัญหาส่วนหนึ่งเป็นเพราะความล่าช้าและการไม่กล้าตัดสินใจของ หน่วยงานรัฐ จึงเป็นการตอกย้ำที่เพิ่มความทุกข์ทรมานให้กับเกษตรกรที่ประสบปัญหาที่ดินทำกิน

ทั้งนี้ มาตรการระยะสั้นที่ชาวบ้านเรียกร้องเพื่อแก้ปัญหาความทุกข์ร้อนของพวกเขา คือ ทาง อ.อ.ป. ต้องยกเลิกการดำเนินคดีกับชาวบ้านทั้ง 31 คน พร้อมยืนยันว่าไม่ได้บุกรุกที่ดินของ อบ.ค.น.ป.ร.ม.ค.แต่เป็นการเข้าไปเพื่อขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทำกินเดิมของชาวบ้าน และผลักดันให้รัฐบาลเร่งจัดสรรที่ดินทำกินในพื้นที่พิพาทจำนวน 1,500 ไร่ ที่ยึดเอื้อมมานานกว่า 32 ปี ในรูปแบบ “โฉนดชุมชน”

ที่มา : <http://www.ftawatch.org/all/news/22141>